

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет/інститут психології

Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Філософія

Освітня програма «Українська мова і література»

Спеціальність 035 Філологія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри філософії,
соціології та релігієзнавства
Протокол № 1 від “29” серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
- 8. Політика навчальної дисципліни**

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Філософія
Освітня програма	Українська мова і література
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	035 Філологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Нормативна
Курс / семестр	Другий. Перший.
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Мета: пояснити студентам місце і роль філософії у контексті світоглядного знання, головні риси філософського мислення та методології, ознайомити з найбільш значущими світоглядними ідеями на всіх етапах цивілізаційного розвитку.

Цілі: розкрити предмет і завдання філософії, ознайомити з особливостями її історичного розвитку, експлікувати найважливіші ідеї представників античної, середньовічної, ренесансної, новочасної та сучасної філософії, пояснити місце української філософської думки в контексті світової, з'ясувати найважливіші позиції філософського осмислення буття, свідомості, пізнання, методу, людини, історії, суспільства, культури.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: характерні риси античного, середньовічного, ренесансного, новочасного та сучасного світогляду, найважливіші поняття філософії кожного з періодів, суть зв'язків та відмінностей між головними філософськими позиціями.

вміти: застосовувати одержані знання у навчальній та професійній діяльності, орієнтуватися у світоглядних парадигмах, критично оцінювати соціальні, культурні, політичні та інші процеси.

Компетентності

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Програмні результати навчання

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками

різних політичних поглядів тощо.

ПРН 21. Дотримуватися правил академічної доброчесності, тобто принципів особистого прикладу, відповідальності, справедливості, академічної свободи, взаємоповаги і взаємодовіри, прозорості, партнерства та взаємодопомоги, компетентності й професіоналізму, законності тощо.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Філософія як форма самовизначення людини у світі.	Розуміти особливості становища людини у світі та необхідність її самовизначення. Розуміти зміст поняття та знати типологію світогляду. Усвідомлювати співвідношення світогляду і філософії. Знати особливості історичного формування філософії та характерні риси філософського мислення. Мати уявлення про структуру і функції філософського знання.	Питання до семінарського заняття
2.	Антична, середньовічна та ренесансна філософія.	Розуміти особливості, умови формування та етапи розвитку античної філософії. Мати уявлення про розвиток ідей в античній філософії на основних етапах її розвитку: натурфілософія, висока класика, пізня антична філософія. Знати загальні особливості середньовічної філософії. Усвідомлювати, як патристика розглядає місце філософії в релігійному житті суспільства. Розрізняти схоластику і містику (спільне та відмінне). Розуміти місце епохи Відродження в історії Європи (загальна характеристика духовного життя). Знати провідні ідеї та основних представників ренесансного гуманізму, неоплатонізму та натурфілософії.	Питання до семінарського заняття Тести Найважливіші терміни
3.	Філософія Нового часу та німецька класична філософія.	Розуміти особливості духовних процесів та розвитку філософії в епоху Нового часу. Усвідомлювати новизну бачення пізнання в епоху Нового часу (розвиток методології та гносеології). Знати онтологічні, антропологічні та соціальні ідеї у філософії Нового часу. Розуміти місце німецької класичної філософії в історії новоєвропейської філософії: та знати провідні здобутки філософії І.Канта та Г.Гегеля. Усвідомлювати зміст «антропологічного принципу» у філософії Л. Фюєрбаха.	Питання до семінарського заняття Тести Найважливіші терміни
4.	Сучасна некласична філософія.	Вміти здійснити порівняльну характеристику вихідних ідей класичної та некласичної філософії. Знати філософські ідеї А.Шопенгауера та С.Кіркегора. Знати про Ф.Ніцше як засновника «філософії життя». Розуміти зв'язок між Ф.Ніцше та ніцшеанцями. Знати загальні особливості філософії ХХ ст. та її основні напрями. Знати представників сцієнтистської філософії ХХ ст. Знати вихідні ідеї екзистенціалізму, філософської антропології, персоналізму та фрейдизму, основні напрями релігійної філософії ХХ ст. Розуміти провідні тенденції сучасного розвитку європейської філософії.	Питання до семінарського заняття Тести Найважливіші терміни
5.	Історія розвитку української філософії.	Знати особливості та джерела філософії доби Київської Русі. Знати особливості філософії доби ренесансу в Україні та зміст філософських курсів Києво-Могилянської академії. Знати філософські ідеї Г.Сковороди. Знати філософські ідеї в літературі та громадсько-	Питання до семінарського заняття Найважливіші терміни

		політичній думці XIX-поч. XX ст. Усвідомлювати шляхи розвитку української філософії у XX ст.	
6.	Філософське розуміння поняття «буття» та поняття свідомості.	Розуміти сутність онтологічної проблематики. Знати основні онтологічні проблеми. Розуміти специфіку історичних підходів до проблеми буття. Розуміти підхід сучасної науки до рівнів та форм виявлення буття. Розрізнити сутнісні ознаки свідомості, їхній зміст та значення. Вміти структурувати свідомість. Вміти здійснити аналіз та оцінку основних концепцій походження свідомості.	Питання до семінарського заняття Тести Найважливіші терміни
7.	Проблема пізнання та методу у філософії.	Розуміти зміст поняття пізнання, його суб'єкта та об'єкта. Знати базові гносеологічні проблеми. Розрізнити види, рівні та форми пізнання. Розуміти філософську проблему істини. Знати теорії істини. Розуміти зміст поняття методу у філософії. Знати властивості методу. Вміти класифікувати методи.	Питання до семінарського заняття Тести Найважливіші терміни
8.	Людина, історія, культура як предмет філософського аналізу.	Розуміти співвідношення понять «людина – індивід – особа – особистість – індивідуальність». Знати цінності людського буття. Розуміти свободу як людська цінність. Усвідомлювати, що історія може бути предметом філософського осмислення. Розуміти сучасні проблеми філософського розуміння культури. Знати суттєві ознаки культури. розуміти вихідні характеристики цивілізації, розуміти глобальні проблеми сучасної цивілізації.	Питання до семінарського заняття Найважливіші терміни

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Семінарські заняття	50
Тести	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Семінарські заняття			10			10			10			10			10			50
Тести									25				25					50
Всього на тиждень			10			10			10	25		10		25	10			100

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Система дистанційного навчання університету
Література:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Історія філософії в термінах: навчальний посібник / А.І. Абдула, Н.П. Козаченко, О.П. Панафідіна. Кривий Ріг: Криворізький педагогічний інститут ДВНЗ «Криворізький національний університет», 2013. 175 с. 2. Історія філософії: Словник / За заг. ред. В.І. Ярошовця. Київ: Знання України, 2006. 1200 с. 3. Киричок О.Б. Філософія: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Полтава: РВВ ПДАА, 2010. 381с. 4. Кислюк К.В. Філософія: навчальний посібник. 3-тє вид., випр. Київ: Кондор-Видавництво, 2018. 230 с. 5. Пазенок В.С. Філософія: навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2008. 280 с. 6. Петрушенко В.Л. Філософія (вступ до курсу, історія світової та української філософії, фундаментальні проблеми сучасної філософії): навчальний посібник. 3-тє вид., перероб. і доп. Львів: Львівська політехніка, 2014. 596 с. 7. Петрушенко В.Л. Філософія: Навчальний посібник. Львів: Магнолія 2006, 2011. 506 с. 8. Подольська Є.А. Філософія. Підручник. Київ: Фірма «Інкос», Центр навчальної літератури, 2006. 704 с. 9. Присухін С.І. Філософія: навчальний посібник. Київ: КНЕУ, 2008. 361, [7] с. 10. Присухін С.І. Філософія: Навчальний посібник. У 2 ч. Ч.ІІ. Система філософії у визначеннях, поясненнях, схемах, таблицях. Київ: КНЕУ, 2006. 168 с. 11. Причепій Є.М. Філософія: підручник / Є. М. Причепій, А. М. Черній, Л. А. Чекаль. Київ: Академвидав, 2006. 592 с. 12. Філософія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С.П. Щерба, В.К. Щедрін, О.А. Заглада; За заг. ред. С.П. Щерби. Київ: МАУП, 2004. 216 с. 13. Філософія: підручник / за ред. Л.В. Губерського. 2-е вид., перероб. і доп. Харків: Фоліо, 2018. 621 с. 14. Філософський енциклопедичний словник / Гол. ред. В. І. Шинкарук. Київ: Абрис, 2002. 742 с. 15. Ярошовець В.І. Історія філософії: від структуралізму до постмодернізму. Підручник. Київ: Знання України, 2004. 214 с. 	

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства Вул. Т. Шевченка, 57, Гуманітарний корпус, Факультет психології, каб. 503, телефон: +380342596015; сайт: https://kfsr.pnu.edu.ua/ ; електронна адреса: kfsr@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Даниляк Ростислав Петрович
Контактна інформація викладача	rostyslav.danylyak@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Не допускається передавання паролю до свого облікового запису до системи дистанційного навчання
Пропуски занять (відпрацювання)	Допускається пропуск одного семінарського

	заняття без відпрацювання. За наявності більшої кількості пропущених семінарських занять або невиконаних тестових завдань необхідно відпрацювати їх шляхом усної відповіді по відповідній темі або написання тесту. Відпрацювання проводяться в межах консультацій (не пізніше одного тижня після пропущеного заняття).
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	На період дії військового стану допустиме відхилення від дедлайнів в розумних межах.
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідною поведінкою вважається будь-який вид паління в приміщеннях університету, поява в стані наркотичного чи алкогольного сп'яніння, публічна лайка, вияви ксенофобії, расизму, інші різновиди нетерпимості.
Додаткові бали	При бажанні студента підвищити підсумкову оцінку пропонується виконання індивідуального завдання – опитування по термінологічному словнику.
Неформальна освіта	Студент самостійно обирає джерела для підготовки до семінарських занять (єдиного підручника немає), допускається відхилення від змісту лекційного курсу

Викладач

Даниляк Р.П.